No. 239. 1848.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 3,00; voor de buitensteden ƒ 3,50; franco door het geheele Rijk. *Brieven*, *Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG, 8 JANUARIJ.

AMSTERDAM, 7 Januarij.

Het besluit der regering, waarbij de vaart en de handel op Suriname is opengesteld, vindt genoegzaam algemeene goedkeuring. Het stelsel van beperking, dat daar tot nu was gehandhaafd, had zulke schadelijke gevolgen gehad, dat de kolonie voor Nederland een last was geworden. Geen wonder, dat men de opheffing van het uitputtend monopolie gewenscht en toegejuicht heeft. De toestand was inderdaad onhoudbaar.

De handel was daar in zoo engen kring omschreven, dat, op eenige weinige uitzonderingen na, de producten van Suriname alleen naar Nederland mogten worden vervoerd, en de behoeften der kolonie slechts uit Nederland mogten worden aangebragt. In verband met eene ruïneuse geldcirculatie, moest zulk een monopolie eindigen met de kolonie geheel uit te putten. En waarlijk, Suriname was tot die laagte afgedaald, dat het veel in zal hebben, om het wederom een weinig op te beuren, schoon de maatregelen, door de regering te dien einde genomen, doel matig zijn.

Er is veel getwist tusschen het *Handelsblad* en de *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, over de waarde der maatregelen, den geldsomloop in Suriname betreffende. De zaak is door dien strijd zoo toegelicht, dat het onnoodig is, daarop terug te komen. Maar wat niet is opgemerkt, is, dat die maatregelen op zich-zelven onvoldoende waren, om het beoogde resultaat te bekomen. Want hoe gunstig men ze ook beschouwen moge, geene maatregelen kunnen daar duurzame, goede resultaten geven, waar de behoefte aan invoer grooter is dan de productie, en beide geboeid zijn aan een uitzuigend monopolie. Daar moet het geld wegvloeijen, en met de schaarschte aan geld, stremming van handel, van nijverheid, van productie, met een woord: uitputting ontstaan.

De opening der kolonie Suriname voor den volkenhandel is dus een complimentum van de finantiëele maatregelen, gelijk de finantiëele verbetering een spoorslag is, om de vaart en den handel der kolonie tot bloei te brengen. Beide maatregelen werken elkander in de hand, en maken een geheel uit, dat het arme Suriname tot welvaart kan brengen, als daarbij nog gevoegd worden behoorlijke aanmoedigingen tot opwekking van den ondernemingsgeest.

De kansen staan des te gunstiger, omdat de Fransche en Engelsche Koloniën in de West nog altijd gesloten blijven ten gunste van een nationaal monopolie, en de handel, als hij in de West is te vervlendigen, waartoe mogelijkheid en waarschijnlijkheid bestaat, zich natuurlijk te Suriname zal vestigen, waar hij zich vrij kan bewegen.

De maatregel is derhalve geschikt om zeer goede gevolgen te hebben. Maar het zal daartoe noodig zijn, dat de regering het daarbij niet late. Zij zal weldoen van daarenboven de Kolonie te hulp te komen, waar zij kan, om haar in de ontwikkeling harer producten te gemoet te komen, en de vaart en den handel naar Suriname uit te lokken.

Het Fransche gouvernement is door de gevangenneming van Abd-el-Kader, ten overstaan der Kamer, in een gelukkiger toestand gebragt. De indruk, dien deze gewigtige gebeurtenis maakt, zal niet nalaten gunstig voor het ministerie te werken. En zeker nooit kon zij meer te stade komen, dan juist op een oogenblik, dat het ministerie moeijelijke debatten in de Kamer te gemoet gaat.

Doch, een Fransch dagblad heeft zeer juist aangemerkt, dat de vernuftige emir, bij zijne volslagene nederlaag, evenwel het geluk heeft gehad van over de Fransche politiek te zegevieren. En inderdaad, de positie van het Fransche gouvernement tegenover den gevangen emir, schijnt zeer ongunstig.

Abd-el-Kader heeft de sluwheid gehad van tot voorwaarde zijner overgaaf te stellen, dat hem zal worden vergund of naar St. Jean d'Acre, of naar Alexandrië te worden vervoerd. Als die voorwaarde zonder voorbehoud aan den emir is toegestaan, dan zal haar het Fransche gouvernement, wil het eerlijk zijn, moeten vervullen. Maar dan zal het ook daar al de voordeelen van die gevangenneming dreigen te verliezen.

Want hoe men Abd-el-Kader daar ook plaatse; altijd zal hij er magtig zijn, om betrekkingen in Algerië aan te knoopen en te vermenigvuldigen; altijd zal hij de gelegenheid hebben, om de Muzelmannen te fanatiseren en mede te slepen in zijn haat tegen de Franschen; altijd zal hij ter beschikking staan van Engeland, dat hem geld en schepen kan bezorgen, als het wil, om hem op nieuw magtig en gevreesd in Algerië te ontschepen.

Abd-el-Kader, hetzij in Syrië of in Egypte gevestigd, zal dus voor Frankrijk altijd een vijand blijven, die de rust van zijne Afrikaansche bezittingen naar welgevallen kan bedreigen.

Indien het waar is, wat wij in een ander Fransch blad lazen, dat de door den emir gestelde voorwaarde slechts is aangenomen, onder het voorbehoud der koninklijke goedkeuring, dan zou de regering de handen vrij hebben, om hem op Frankrijks bodem te behouden en te bewaken, intusschen dit berigt is tot dusverre niet bevestigd; en men ziet gretig naar het besluit, dat het ministerie ten dezen zal nemen. De zaak is van groot gewigt. Immers, indien het den emir is mogen gelukken zijne overgaaf te bewerkstelligen, onder zijne zonder voorbehoud aangenomen voorwaarde, dan heeft hij Frankrijk gesteld tusschen de keus, van of te kort te blijven aan een gegeven woord, of Algerie bloot te stellen aan het gevaar van nieuwe oorlogen.

Hoe het ook zij, zeker is het, dat de emir, ook zelfs bij zijn val, getoond heeft een man van genie te zijn.

Wij hebben in onze laatste nummers gemeld, dat de radicalen van het Zwitsersche canton Wallis op het punt stonden van het klooster op den Grooten St. Bernard aan te tasten, en dat deze religieusen in tijds de wijk genomen hebben naar Sardinië. Wij deden opmerken, dat de radicalen geene gruwelen ontzien, en niets heilig meer achten indien zij slechts tot hun doel kunnen geraken. Het aantasten van het St Bernards klooster, dat der christelijke liefdadigheid van Europa eeuwen lang tot roem en sieraad verstrekte, is een diefstal jegens de geheele menschheid gepleegd, die daardoor nog meer nadeel lijdt, dan de handvol arme religieusen ondervinden, die het slagtoffer van hunne hemeltergende roofzucht geworden zijn.

De *Univers* bevat een brief, door den Proost van het klooster van den St. Bernard aan dat blad gerigt, waarin belangrijke bijzonderheden voorkomen, betreffende de vervolgingen, die hem en de zijnen getroffen hebben. Wij nemen daaruit het volgende over:

»De overlevering en de geschiedenis leeren ons, zegt de Hoogw. kloostervoogd, dat de berg, die thans de Groote St. Bernard genoemd wordt, voor negen eeuwen het tooneel was van ijselijke afgodendienst en rooverijen. Een ware menschenvriend, een held der christelijke liefde, waagde zich in dat roofnest, wierp de afgodsbeelden omver, plantte het Kruis op de puinhoopen des tempels van Jupiter Poeninus, en stichtte er een toevlugtsoord, alwaar de talrijke reizigers eene schuilplaats vonden tegen het ongure jaargetijde en verdediging tegen de gruwelijke mishandelingen der rooverbenden. Dit bewonderenswaardig gedenkstuk der liefdadigheid van Bernard de Menthon heeft van het einde der Xde eeuw af, geen oogenblik opgehouden aan zijne weldadige bestemming te beantwoorden. Het werd ten allen tijde bediend door religieusen, die bezield waren met den geest van den vromen stichter. Keizerrijken zijn vernietigd, inrigtingen, die eeuwig schenen te zullen duren, werden van de aarde weggevaagd, maar het klooster van den Grooten St. Bernard bleef, ondanks de hevigste stormen, bestaan. Napoleon zelf, door wiens ijzeren schepter zoo vele klooster-inrigtingen werden vernietigd, heeft het St. Bernards klooster geëerbiedigd, niet alleen, maar het zelf ondersteund, en, twee andere dergelijke gestichten, op den Simplon en den Berg-Cenis, op denzelfden leest geschoeid, doen bouwen en inrigten, en opdat het niet aan personen mogt ontbreken om de dienst in die gestichten waar te nemen, ontsloeg die groote man uit de militaire dienst een aantal jongelieden, die zich aanboden om de liefdadigheid in die kloosters jegens de reizigers te beoefenen, tot welken rang, tot welke natiën, tot welke godsdienstige gezindheid deze ook mogten behooren.

»In alle oorden der wereld, onder alle hemelstreken, uit alle monden heeft men den lof van het St. Bernards klooster hooren verkondigen. Edelmoedige menschenvrienden van alle natiën hebben er zich een pligt uit gemaakt, en er eene eer in gesteld, tot onderhoud van dat gesticht en deszelfs uitbreiding bij te dragen.

»Maar het was aan onzen tijd voorbehouden, dat roemrijk gesticht onder eene welligt onherstelbare ramp te doen bukken. Het voorloopig gouvernement van Wallis, uit de omwenteling geboren, heeft het eene oorlogsschatting van 120,000 Fransche francs opgelegd en het daardoor van de mogelijkheid beroofd om zich volkomen en vrijelijk van zijne edele taak te blijven kwijten. Hetzelfde gouvernement deed het den 15 December door de gewapende magt bezetten; de meeste soldaten waren uit Waadt afkomstig, doch zij gedroegen zich betamelijk.

»Maar na hen kwamen vier cantonale commissarissen, de heeren Antonius Dufay van Monthey, Emmanuel Jaris van Orsières, advocaat; Tavernier, regter te Bourg-de-Martigny en de notaris Michellod van diezelfde plaats. Die heeren hadden in last, een naauwkeurigen en uitvoerigen inventaris op te maken van alle zoo roerende als onroerende goederen, die het klooster bezit, zoowel in Wallis als elders. De Oversten hadden zich van het klooster verwijderd, zoodat de jonge religieusen alleen met de commissarissen moesten onderhandelen. Zij weigerden, bij die boedelbeschrijving tegenwoordig te zijn en protesteerden met kracht, zoo met woorden als in geschrifte tegen dezen onregtvaardigen maatregel.

»De heeren Tavernier en Michelod, van hun stuk gebragt door dezen onverwachten tegenstand van een tiental jonge en eenvoudige religieusen, en niet wetende wat te doen, daar zij om zoo te zeggen, eene zoo onteerende verantwoordelijkheid niet op zich durfden nemen, vertrokken den 16, om nieuwe bevelen van het bestuur te gaan halen. Den 18, twee ure na middernacht, kwamen twee bondscommissarissen, de heeren Delarageaz van Waadt en Frey van Bazel op den Grooten St. Bernard aan.

»De heeren Drucy, hoofd der commissie en de heer Franchini van Tessin, den Grooten St. Bernard niet willende beklimmen, bleven te Bourg-Saint-Pierre, op drie uren afstand van het klooster. Terstond na zijne aankomst deelde de bonds-commissaris Delarageaz den vergaderden kloosterlingen de zending mede, met welke hij door den Bond was belast. Hij sprak zeer duister. Men zag evenwel genoegzaam in, dat geheel zijne rede ten doel had, den religieusen alle medewerking aan den inventaris te beletten; hij dreigde, dat die goederen, welke men had uitgevoerd om ze in veiligheid te stellen, op kosten van het gesticht moesten worden terug gebragt. Volgens hem, zijn de goederen der geestelijke gestichten het eigendom van den Bond en zijn de religieusen daarvan niet de beheerders, zelfs niet de vruchtgebruikers, maar eenvoudig de uitdeelers.

»Intusschen, de kloosterlingen bleven onverzettelijk en herhaalden eenparig de protestatie, die aan het gouvernement en de cantonale commissarissen was gedaan. Toen gebood de heer Delarageaz den heer Dufay, de religieusen drie maal geregtelijk te sommeren, de poorten te openen, om van de klooster-goederen opgave te doen en den inventaris, dien men daarvan zou opmaken, voor echt te verklaren, er bijvoegende, dat, indien zij dit bleven weigeren, geweld zou gebruikt worden.

»Dit middel moest eindelijk gebezigd worden. De poorten, die niet konden geopend worden door middel van valsche sleutels en loopers, werden nu met bijlslagen verpletterd. De bondscommissarissen hadden zorg gedragen om een slotenmaker mede te nemen, om aan de deuren hangsloten aan te brengen.

»Diezelfde schandelijke maatregelen zijn ook genomen ten opzigte van het klooster te Martigny, een verblijf voor grijsaards en gebrekkigen; dit gesticht is evenmin gespaard gebleven van eene inventarisatie en van het schroomelijkst geweld.

»De commissarissen op den St. Bernard hebben zich meester gemaakt van alle sleutels, die zij konden magtig worden en lieten aan elk der vensters en deuren schild-

wachten plaatsen met geladen geweren, met bevel om vuur te geven op elk, religieus of niet, die eenige goederen, het klooster toebehoorende, daar buiten zou voeren. Men heeft dit bevel zoo streng volvoerd, dat zelfs de reisbagaadje der passagiers werd nagesnuffeld.

Intusschen leefde het garnizoen op kosten van het gesticht, en bij deze gruwelijke vervolging voegde men nog de bitterste bespotting. De regerings-commissarissen verklaarden, dat zij de religieusen niet wilden verjagen noch hinderlijk zijn in de uitoefening hunner gastvrije liefdadigheid, en echter plunderden zij de gelden en levensmiddelen van het gesticht en vervulden de kloosterlingen met de diepste smart."

De Hoogw. Proost vermeent, en te regt, deze feiten wereldkundig te moeten maken, opdat geheel Europa de mannen, die thans het canton Wallis regeren, leere kennen en ze naar hunne juiste waarde leere schatten.

Men berigt ons uit Niënhuis — Hanover, graafschap Benthem — dat de Eerwaardige Heer Pastoor aldaar, Anton Esselink, in het jaar 1766 te Vreden (Pruissen) geboren, op aanstaanden 17 Januarij zijne herderlijke bediening te Niënhuis 50 jaar zal hebben uitgeoefend, na zich alvorens gedurende 10 jaar elders te hebben beijverd in zijne priesterlijke verpligtingen. De dankbare gemeente bereidt den verdienstelijken man een kinderlijk jubelfeest. Een plegtige optogt zal hem door versierde straten kerkwaarts dragen, terwijl de gemeente hem geschenken zal bieden, alsook de geestelijkheid van het district.

Het is opmerkelijk, dat de voorganger van den waardigen twee en tachtig jarigen pastoor, de Eerw. Heer Joannes Wiedenbrug, insgelijks zeer oud is geworden Hij was 67 jaren priester, 56 jaren pastoor in Niënhuis geweest, en bereikte den ouderdom van 90 jaren.

Gisteren namiddag heeft op den Hollandschen Spoorweg een ongeluk plaats gehad, hetwelk de ijselijkste gevolgen had kunnen hebben. De trein, die ten kwart na elf uur van Amsterdam vertrokken was, geraakte bij Veenenburg op een verkeerd spoor, en stiet met zulk een geweld tegen een waterwagen, waarop een groote ketel stond, dat alle rijtuigen van den trein uit het spoor geraakten en beschadigd, en vele passagiers min of meer gekwetst werden. De ketel werd van het onderstel dwars over de beide rails geworpen en hieraan had men het te danken, dat de locomotief in zijne vaart niet met alle wagens achter zich, in het water stortte. De passagiers zetteden vervolgens de reis naar Leiden voort met den goederen-trein, die kort daarop van Amsterdam aankwam.

Z. M. heeft bij besluit van 30 December jl. benoemd tot mede-commissaris van het Grootboek der Nationale Schuld den heer Jan Brouwer Ancher.

De kamerheer-ceremoniemeester aan het Hof te 's Hage heeft bekend gemaakt, dat het Hof den 6 Januarij den rouw zal aannemen voor den tijd van drie weken wegens het overlijden van H. K. H. Prinses Catharina Charlotta van Wurtemberg, en wel de eerste week den middelbaren, en de beide volgende weken den ligten rouw, terwijl mede gedurende eene week de ligte rouw zal gedragen worden wegens het afsterven van Z. H. den hertog Hendrik van Anhalt-Coethen.

Men verneemt, dat in het voorjaar bij het leger de volgende garnizoensveranderingen zullen plaats hebben, het 2de reg. infanterie, Kolonel van Poolsum Booij, van Maastricht naar Bergen op Zoom, het 4de reg. Inf., Kolonel Büchner, van Zeeland naar 's Hertogenbosch; het 5de reg. inf., Kolonel Madiol, van Bergen op Zoom naar Maastricht; het 6de regement infanterie, Kolonel de Haan, van 's Hertogenbosch naar Zeeland, het eerste reg. dragonders, Kolonel Storm de Grave, van Maastricht en Roermonde naar Deventer en Zutphen; het 3de reg dragonders, Kolonel van Tol, van Deventer en Zutphen naar 's Hage; het 2de reg. lanciers, Kolonel Bellefroid, van 's Hage naar Groningen en Vriesland; de 2 eskadrons jagers te paard, onder bevel van den Ritmeester Konig, van 's Hage naar Maastricht; de batterij veldartillerie van het Limburgs-bonds-contingent, gecommandeerd door den Kapitein Broers, van Breda naar Roermonde.

De *Nieuwe Rott Courant* geeft de volgende verdiende tuchtiging aan het *Handelsblad:*

»Zich belangrijk te maken door waarheid te zeggen is, onzes bedunkens, prijzenswaardiger, dan een schijn van belangrijkheid te vertoonen, door logens te verspreiden. Eene onware opgave is voor niets, dan logenstraffing vatbaar. Een feit is waar of onwaar. Tegen feiten kan men niet redeneren. Wij kunnen niet anders, dan herhalen, *dat het berigt van het* Handelsblad *der terugroeping van den heer Rochussen en zijne vervanging door den heer List, eene volstrekte onwaarheid is.* De bron, waaruit onze informatie vloeit, is zeker en laat *geen den minsten twijfel* over.

»Evenmin valt er te redeneren over de bewering van het *Handelsblad*, dat zijn berigt omtrent de prinses van Oranje, niet een tegenwoordig, maar een vroeger verblijf betreft. Hiertegen behoeft men slechts de woorden van het *Handelsblad* over te stellen, om het te beschamen. Het berigt luidt: »Een Duitsch dagblad laat zich uit Berlijn schrijven, dat de prinses van Oranje zich *thans* in die hoofdstad bevindt enz." Doelt dit op het tegenwoordige of het verledene? Zal het *Handelsblad* antwoorden, dat het Duitsche blad spreekt van *thans?* De Duitsche bladen reizen hoogstens drie, vier a vijf dagen. Wel nu, wij geven aan het *Handelsblad* de verzekering, dat H. K. H. zich reeds gedurende meer dan eene maand te 's Hage bevindt. Dit kan het *Handelsblad* in zijn eigen nommer van den 29sten Nov. ll. N°. 4995, boven aan het binnenland vinden, herhaald in zijne tweede editie van datzelfde nommer onder de rubriek *'s Gravenhage*. Is het dan niet schandelijk, dat het een berigt van dien aard over eene Nederlandsche Prinses overneemt, waarvan het de onwaarheid volledig kon kennen? Het blijkt dus aan een ieder, dat het *Handelsblad* 1°. ter kwader trouw is in zijne polemiek met ons; 2°. dat het zeer onbezonnen is, wij willen geen sterkere uitdrukking gebruiken, in het overnemen van berigten over ons hof uit vreemde bladen; 3°. dat het geruchten vermeldt die van allen grond ontbloot zijn."

STAND DER THERMOMETER.

Waarneming tegenover het N. O. van eene hoogte van ruim 14½ Ned. el boven den beganen Grond.

1848.						Sch.	Fahr.
Woensdag	5	Januarij	's namidd.	4	ure	28	Graden.
"	"	"	's avonds	8	"	26	"
Donderdag	6	"	's morgens	8	"	29	"
"	"	"	's middags	12	"	31	"
"	"	"	's namidd.	4	"	27	"
"	"	"	's avonds	8	"	25	"
Vrijdag	7	"	's morgens	8	"	20	"
"	"	"	's middags	12	"	28	"

'S GRAVENHAGE, 5 Januarij. Men wil, dat niet de heer van Bevervoorde, de schrijver van het geïncrimineerde artikel in *de Burger* zoude zijn, maar zekere publicist uit N. De verantwoordelijke directeur en uitgever van het weekblad moet echter de verantwoordelijkheid van hetzelve, tot dus verre althans op zich genomen hebben. (*'s Gravenh. Nieuwsb.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 5 Januarij. Gisteren hebben HH. MM. en de koninklijke familie zich naar Dreux begeven, alwaar heden de begrafenis plaats heeft van mevrouw Adelaide.

— Men verzekert dat de hertog van Nemours tegen het einde des winters eenige soirées, in de appartementen van het paviljoen Marsan geven zal en dit hoofdzakelijk, om zoo veel mogelijk de nadeelige gevolgen te verminderen, die uit het niet geven van de koninklijke feesten en receptiën voor den Parijschen handel zullen voortspruiten.

— De geheele Parijsche pers houdt zich bezig met het vraagstuk, welk besluit het gouvernement nemen zal ten opzigte van Abd-el-Kader. Het schijnt dat zij er eenig bezwaar in ziet, den emir naar Egypte of St. Jean d'Acre te vervoeren; immers eene oneenigheid met Engeland zou voldoende zijn, dat Groot-Brittanje aan den emir de gelegenheid verschafte om naar Algerië terug te keeren. Deze veronderstelling is inderdaad zoo onwaarschijnlijk niet.

Het Fransche kabinet zal deze bedenkingen voorzeker rijpelijk overwegen. Intusschen ofschoon dit vraagstuk spoedig beslist zal moeten worden, is er nog niets beslist. De heer Guizot heeft dit zelf verklaard.

— Nog heeft de eerste minister in de discusiën over het adres in antwoord op de troonrede te kennen gegeven, dat het Fransche gouvernement zich geenzins zou verzetten tegen eene herziening der bonds-acte door den Zwitserschen landdag, vermits deze hiertoe alle regt had. Ook heeft hij getracht eenige scherpe uitdrukkingen te vergoêlijken, die in de troonrede tegen de radicalen in Zwitserland voorkomen.

— De gewezen emir heeft zich onderworpen op voorwaarde van naar Egypte te worden overgevoerd. Men heeft hem dit evenwel niet kunnen belooven, dan onder het voorbehoud, dat de regering zulks moest goedkeuren.

Abd-el-Kader, is, van den heer Rousseau, die hem als tolk dient, alsmede van zijn gevolg vergezeld in het bootje van den prefect naar het Lazaret te Toulon vervoerd, alwaar appartementen voor hem en zijne familie en vrouwen zijn in gereedheid gebragt. Hij schijnt thans zeer tevreden te zijn.

Men heeft opgemerkt dat de lieden van zijn gevolg den grootsten eerbied voor hem koesteren. Allen gaan op een vrij grooten afstand achter hun opperhoofd en nimmer spreekt een hunner hem aan.

Onder de vrouwen van het gevolg van den emir bevindt zich zijne moeder, die onder het loopen door twee slavinnen wordt ondersteund.

De *Constitutionnel* wil weten, dat het gouvernement aan Mehemet-Ali den wensch zal te kennen geven, dat deze Abd-el-Kader in zijn rijk ontvange, en dat de emir inmiddels op het fort Lamalgue nabij Toulon op eene aan zijn rang voegende wijze gehuisvest worde.

— Het is bekend, zegt de *National*, dat de kamers jaarlijks eene som toestaan, bestemd om in de dringendste behoeften van oude ridders van het legioen van eer te voorzien, die niet gepensioneerd zijn. Een beambte schreef van tijd tot tijd de brieven, die men tot dat doel verzond, op welke brieven de belanghebbenden dan het geld bij de schatkist konden ontvangen. In plaats van deze stukken echter te verzenden, stak hij dezelve in zijn zak en liet daar dan later ten zijnen voordeele de sommen op ontvangen, die in dezelve vermeld stonden. Hij moet daardoor aan een groot aantal ongelukkigen eene som van meer dan 20,000 francs ontvreemd hebben. De misdadiger heeft echter den tijd gehad om zich uit de voeten te maken; men heeft wel naar het buitenland om uitlevering geschreven, maar men zal hem, zegt het blad, waarschijnlijk juist daar zoeken, waar hij zich niet bevindt.

— De *Constitutionnel* zegt, dat de H. Vader aan den Zwitserschen bondsdag eene nota heeft gerigt, die evenwel niet zal worden openbaar gemaakt, dan na de opening der zitting dier vergadering.

Volgens het Parijsche blad beklaagt zich Pius IX in die nota wegens de door de bondstroepen bedreven heiligschennis en over het verdrijven van onderscheidene geestelijke orden, wier bestaan in Zwitserland door de bondsacte gewaarborgd was.

ENGELAND.

LONDEN, 5 Januarij. De Engelsche dagbladen hechten tegenwoordig een bijzonder gewigt aan de kwestie van de verdediging des lands. De meesten bevatten bijna dagelijks een artikel aangaande dit onderwerp. Als men die artikelen leest, dan zou men waarlijk zeggen, dat er een groote oorlog ophanden is en dat de vijand reeds op het punt staat van eene landing op de Engelsche kust te doen.

— De bedreigende brieven tegen de Katholijke priesters in Ierland worden dagelijks menigvuldiger. De Eerw. heer Henry Brennan, priester der parochie van Kilglass in het graafschap Roscommon, heeft aan den lord-luitenant een dergelijken brief toegezonden, waarbij hem wordt te kennen gegeven, dat twaalf protestanten van het graafschap op het Evangelie gezworen hebben, den moord van elken protestant op een katholijken priester te zullen wreken. Die brief is in de volgende bewoordingen vervat:

»Wij zullen u 48 uren verleenen, om u met God te verzoenen; na dit tijdverloop, hebben wij twaalf ondergeteekenden bij den gekruisten Christus gezworen, een der lieden van uwe orde om hals te brengen (*hier is eene doodkist afgebeeld*). Neem u in acht. Indien wij er toe gebragt worden, dit middel te bezigen, dat dan uw bloed over ons hoofd kome. Wij verzoeken u dit aan uwen vicaris bekend te maken, want ook hem wacht hetzelfde lot, gelijk aan al uwe ambtsbroeders; wij willen u echter nog op eene loyale wijze waarschuwen; vergeet ook niet, dit aan den heer O'Connor te doen weten."

(*get.*) »*Het genootschap der bevrijders van Ierland.*"

— De volgende regelen, getrokken uit een antwoord van lord John Russell op een adres van een aantal geestelijken van het graafschap Bedford, die den minister geluk wenschten met zijn gehouden gedrag bij de benoeming des bisschops van Hereford, zijn hoogst opmerkelijk. De minister drukte zich aldus uit:

»Bedriegen wij ons niet aangaande onzen toestand. De Kerk geniet die gemakkelijke zorgeloosheid niet meer gelijk in de vorige eeuw; eene zorgeloosheid, die aanleiding heeft gegeven tot zoo veel nalatigheid, misbruik van de rijkdom en eene zoo gevaarlijke onverschilligheid. Van de eene zijde maakt de Kerk van Rome, steunende op eene schat van kennis een indrukmakend gezag, vele proselieten. Het regt van zelf-onderzoek wordt door velen als een gevaarlijke valstrik vermeden; de pligt van eigen oordeel wordt door een nog veel grooter aantal op zijde geschoven als een te zwaren last.

»Van den anderen kant beschuldigen de Protestantsche dissenters de gevestigde Kerk alsof zij het werktuig ware om het geweten aan banden te leggen en den eigendom der onderdanen op schatting te brengen. De nieuwigheden hebben hare bekoorlijke zijde. De *high churchman* (de ultra-auglicaan) en de aanhanger der geheel vrije en onafhankelijke belijdenis spreken beide met welbehagen van eene scheiding tusschen de Kerk en den Staat.

»Ik ken geen beter waarborgen tegen zulk een gevaar dan in de wetgevende vergadering, eene bank, waarin bekwame en geleerde bisschoppen zitting hebben en eene geestelijkheid vol ijver en vreeze Gods. Dit zal het eenig middel zijn om de hervorming te beschermen, en de gevestigde Kerk in stand te houden; anders zullen noch het Parlement, noch het *Præmunire* (streng decreet van Hendrik VIII) de vijanden onzer kerkelijke constitutie kunnen overwinnen."

Volgens de laatste berigten van Mexico is de generaal Anaya benoemd tot president ad interim en is als zoodanig ingehuldigd den 12 November. Deze verkiezing heeft echter geenszins de goedkeuring der bevolking weggedragen.

Het Amerikaansch congres heeft commissarissen benoemd, in last hebbende om over den vrede te onderhandelen, maar toen zij te Mexico aankwamen, was de Amerikaansche commissaris, de heer Trist, juist terug geroepen, en vermits de generaal Scott de noodige instructiën niet heeft om te onderhandelen, is het te denken, dat de commissarissen zich naar de Vereenigde Staten zullen begeven hebben.

Brieven van New-York melden, dat de Hoogw. bisschop van New-York, Mgr. Hughes, zich op dit oogenblik te Washington bevindt, op verzoek van den president, om zijn gevoelen uit te brengen aangaande de keus van den gezant naar Rome. Ook wil het gouvernement dien prelaat belasten met het voeren der vredesonderhandelingen met Mexico, en dewijl deze zending aan zijn voortreffelijk karakter en aan de H. Godsdienst, die hij belijdt, tot eer verstrekt, twijfelt men geenszins, of de prelaat zal die zending aannemen. De president wil, ingeval Mexico door een tractaat aan de Vereenigde Staten verbonden wordt, zich van de sympathie der overwonnen volken verzekeren, en derhalve van zijn eerbied voor het katholicisme doen blijken. De prelaat is overal te Washington met de grootste eerbewijzing ontvangen. De senaat bood hem eene eereplaats aan ter zijde van den president, om bij de beraadslagingen tegenwoordig te zijn.

Maar een nog zonderlinger feit is Zondags voor den 31 December te Washington voorgevallen. De Kamer der vertegenwoordigers heeft den bisschop van New-York uitgenoodigd, om in de vergaderzaal eene predicatie te houden. Diensvolgens begaf Z. Hoogw., na de H. Mis in eene der kerken van New-York gecelebreerd te hebben, zich in zijn priesterlijk gewaad naar het capitool. Hij werd aan het voorportaal door eene deputatie van den senaat afgewacht en binnengeleid. Daarna beklom hij het spreekgestoelte, knielde neder, teekende zich ten aanzien van die overgroote menigte vertegenwoordigers van de Vereenigde Staten met het teeken des H. Kruises, en sprak een kort gebed uit, waarin hij de genade Gods over de Kerk, haar Opperhoofd en hare bedienaren, en voorts over het vaderland en deszelfs wetgevende vergadering afsmeekte.

Vervolgens sprak Mgr. eene welsprekende redevoering uit over: *het Christendom, de eenige bron van zedelijke en staatkundige vrijheid,* die met het grootste genoegen werd aangehoord. Zulk eene gebeurtenis had zich niet meer voorgedaan, sinds de H. Paulus op den Areopagus te Athene predikte, en welligt zal zoo iets nimmer meer plaats hebben.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 4 Januarij. De *Kölln. Zeitung* verzekert, dat Rusland ten sterkste aandringt op eene krachtdadige tusschenkomst der groote mogendheden in de aangelegenheden van Zwitserland, ten einde te voorkomen, dat de revolutionaire stookplaats, die in dat land bestaat, geene nieuwe krachten erlange door eene uitgebreider vertakking. Rusland zou hebben verklaard, dat het met Oostenrijk en Pruissen in dit opzigt gelijken tred zal houden, welke wending de gebeurtenissen ook mogen nemen. Men gaat zelfs zoo ver van te beweren, dat Rusland aan Oostenrijk een legercorps heeft beloofd om dat land in de uitvoering dier plannen van tusschenkomst bij te staan.

Een radicaal dagblad van Zurich verhaalt de vreesselijke verwoestingen, die in het huis en de kerk der Eerw. PP. Jezuiten in Schwijtz gepleegd zijn. Maar het blad verdraait de feiten, zeggende dat het volk die gruwelen bedreven heeft. Intusschen is het genoegzaam bekend, dat ditzelfde volk, nog weinige jaren geleden, vrijwillig eenigen tijd van den dagelijkschen arbeid afzonderde, ten einde voor niet aan de oprigting dier gebouwen te werken. Het is evenzeer bekend en bewezen, dat geene anderen de daders zijn van deze nieuwe heiligschennis, dan eene bende van het laagste gemeen, dat opgeruid en van alle kanten zamengeloopen is om die ijselijkheden te plegen. De bondstroepen, die in dat gebouw geaserneerd waren, hebben niet weinig toegebragt om de verwoestingen te bevorderen, die zij hadden kunnen beletten. De abtdij van Einsiedlen, aan welke men, even als aan alle overige kloosters in Zwitzerland, eene ontzettende oorlogsschatting heeft opgelegd, of liever gezegd, welke men met eene contributie heeft belast, die aan de Oostersche tyranny ontleend schijnt te wezen, heeft hypotheken op hare goederen aangeboden, ten einde eene leening te sluiten, die aan de eischen van de pacha's van het radicalisme zou kunnen voldoen. Doch daar het in Zwitzerland overbekend is, dat de algemeene opheffing der kloosters door de radicale factie is besloten, hebben de hypothecaire waarborgen door de kloostergestichten aangeboden, volstrekt geene waarde meer. Men zal dus eerdaags zien, dat de beroemde Abtdij van Einsiedlen, zoo loffelijk bekend wegens hare godsvrucht jegens de H. Maagd, eene nieuwe prooi zal worden voor hen, die den ondergang van het heilig voorvaderlijk geloof schijnen bezworen te hebben.

Berigten uit Athene zijn vol van bijzonderheden aangaande den opstand te Patras. Het schijnt, dat die voorname handelstad vier dagen lang ter prooi is geweest aan de woede van eene bende oproerlingen. De schatkist werd van 120.000 drachma beroofd, het kasteel ingenomen en de inwoners bedreigd aan de overweldigers een losgeld te betalen. Zij werden evenwel verjaagd eer hieraan kon worden voldaan.

ITALIË.

ROME, 29 December. Men verwacht hier dagelijks het *motu proprio* betreffende de nieuwe organisatie van den ministerraad.

— Een ontwerp van leening is reeds aan het onderzoek van de afdeeling finantiën der consulta onderworpen.

— Mons. Corboli-Bussi, gevolmagtigde des H. Vaders voor alle aangelegenheden van het Italiaansch tolverbond, heeft van Pius IX in last gekregen zich naar Napels te begeven, ten einde onderhandelingen aan te knoopen betreffende de toetreding van die mogendheid tot het tolverbond.

— Men zegt dat Lord Minto Rome verlaten heeft, zich naar Napels begevende.

Een brief uit Florence, dezer dage aan het *Journal des Débats* gerigt, bevat belangrijke bijzonderheden uit den Kerkelijken Staat. Wij ontleenen daaruit het volgende:

»De Italiaansche heethoofden, die den lof van Pius IX hebben uitgebazuind, zoolang zij meenden, dat dit hunne plannen kon bevorderlijk zijn, hebben zich tegen dien doorluchtigen Opperpriester gekeerd, zoodra hij het voornemen heeft te kennen gegeven om elke poging tot het verbreiden van regeringloosheid en wanorde met kracht te onderdrukken, en paal en perk te zullen stellen aan volksdemonstratiën, die eindelijk geheel en al de vrije werking van zijne regering zouden belemmerd hebben.

»Het is zonderling, diezelfde mannen, welke nog zeer onlangs wilden, dat de geheele wereld gehoorzamen zou aan de stem van eenen Paus, aan wien zij dwazelijk allerlei gedrogtelijke hervormingsplannen toekenden, thans tegen Pius IX te zien opstaan, omdat zij beginnen te begrijpen, dat het zijn vast voornemen is, de nuttigste hervormingen tot stand te brengen, zonder evenwel de orde en den vrede verstoord te willen zien. Maar, God geeft hem de noodige krachten om de moeijelijkheden te overwinnen, die hem omringen! — Een zijner bezwaren, niet de geringste, bestaat in de lijdelijke, bijna onverschillige houding der gematigde partij, die *in petto* de woelige demonstratiën afkeurt, maar nooit het vast besluit genomen heeft om er zich met kracht tegen te verzetten.

Door eene dwaze vrees voor de uitvallen der radicale bladen, en eene werkelooze hoop op verdere hervormingen, die in hun oog te langzaam voortgaan, geslingerd, blijven de lieden dier partij in eenige steden van Italië op den achtergrond staan en schijnen niet te begrijpen, dat, indien eene omkeering plaats had, zij zelve het eerst bedreigd zouden zijn.... Hoe het ook zij, het Pausselijk gouvernement staat thans ten doel aan de hevigste aanvallen der radicalen, en de Cardinaal Ferretti, aan wien nog voor weinige dagen menig luidruchtig huldebetoon ten deel viel, wordt nu beschuldigd van aan het hoofd te staan eener achteruitgaande partij en zulks alleen omdat hij getoond heeft, dat hij de man niet is om aan de onstuimige eischen van eenige muitende heethoofden toe te geven.

De *Patria* zeide dezer dagen deswege het volgende:

»Te Rome worden de zaken hoe langer hoe erger. Men zou zeggen, dat men vergeten had, dat men zich onder de regering van Pius XI bevindt. Zelfs Ciceruacchio en zijn zoon worden vervolgd! De ridder Betti heeft zijne functiën als censor moeten nederleggen. Een ander uitmuntend censor, Gervotti, is, in zijne bediening geschorscht. De censuur keurt goed en het gouvernement, in het officieel dagblad, keurt af. En zijn dus twee verschillende geesten, die hier de impulsie geven: maar herinneren wij ons het verledene! Wee, indien ook de verzoeningsgeest aan Pius XI schipbreuk leed!"

Men wanhope echter niet! Bij den goeden geest, die het beste, het edelste, en ook, Goddank! verreweg het grootste gedeelte der bevolkingen in Italië bezielt, bij de liefde, die zij den grooten Pius toedragen, zal God, zoo wij vertrouwen, niet toelaten, dat de geest des verderfs aldaar zegeviere.

De bewoners van den Kerkelijken Staat zullen wijsselijk inzien, dat alle onstuimigheid, de groote hervormingen belemmeren zal, die Pius aan zijn volk bereidt.

De *Augsb. Zeitung* zegt, dat het zenden van Oostenrijksche troepen naar Italie steeds voortduurt. Drie grens-regementen hebben bevel ontvangen zich derwaarts te begeven. Het 43e regement heeft Triest reeds verlaten ten einde het bezettings-leger te versterken. Ook is een aanzienlijke artillerie-trein naar Italië opgerukt.

Een brief uit Florence meldt, dat de dood der hertogin van Parma ernstige gevolgen dreigt te zullen hebben. Men voorziet eene reeks van moeijelijkheden, die zullen ontstaan uit de daaruit voortvloeiende vernietiging der overeenkomst tusschen den gewezen hertog van Lucca en den groothertog van Toscanen betreffende Pontremoli. Daarenboven heeft de aankomst van Oostenrijksche troepen te Modena die ongerustheid niet weinig vermeerderd. Immers 3000 Oostenrijksche soldaten, van Mantua komende, hebben Modena en Reggio bezet. Deze bezetting is eene zijdelingsche bedreiging tegen Toscanen, en tegelijk eene waarschuwing en uitdaging. De nieuwe vorst van Parma was, zeide men, reeds in aantogt naar zijn hertogdom. Men ziet de toekomst met bezorgdheid te gemoet.

Indien men brieven van Turijn gelooven mag, dan zou koning Karel Albert geprotesteerd hebben tegen de bezetting van Modena door de Oostenrijksche troepen.

Het gouvernement van Sardinië heeft weder eene nieuwe hervorming tot stand gebragt. Hetgeen Karel Albert reeds voor de billijkheid en een beter beheer had tot stand gebragt, dit heeft hij insgelijks voor het openbaar onderwijs in het leven geroepen.

Brieven van Turijn maken melding van belangrijke verbeteringen in het bestuur, vermindering van belastingen, invoering van eene consulta en eene burgerwacht, en bovendien vas eene algeheele amnistie, waarmede koning Karel Albert van Sardinië zijn volk begiftigd heeft.

Uit Napels wordt dd. 21 December gemeld, dat de gisting aldaar nog voortduurt en hoofdzakelijk wegens de inhechtenisneming der jonge lieden van aanzienlijke familiën. De studenten der universiteit, wier getal 8 à 10.000 bedraagt, hadden in last gekregen, Napels te verlaten gedurende de Kers-vacantie. De bevolking heeft zich hiertegen evenwel met kracht verzet, zoodat dit bevel is ingetrokken. De geheime pers gaat steeds haren gang. Gedurig worden vlugschriften onder het volk verspreid en inzonderheid naar Sicilië verzonden.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

GETROUWD (6 Jan. F. Tokkens en A. M. Gresser.

BEVALLEN (3 Jan.): L. A. T. Ellinghuijzen, geb. van de Velde, D. — (6 Jan.: A. C. Evelein, geb. Howeler, Z.

OVERLEDEN (2 Jan.): Femmetje Kok, 60 j. — A. Aisingschepel, 69 j. — Johanna Smit, 82 j. — (3 Jan): C. Keppler, 34 j. — S. M. Jutting, wed. D. Buijs, 47 j. — (4 Jan.): D. B. Godefroy, 66 j. — Sara Ooster, D. 1 j. 7 m. — Jan Prins, 78 j.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM 7 Januarij.

Raapolie per 6/w. f $37\frac{1}{2}$; Vliegend $36\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$; primo Mei ek. f 35; Sept. f $36\frac{3}{4}$; Oct. [illegible]. *Lijnolie* per 6/w. f 31; Vliegend 30

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

			6 JAN. gebl.	7 JAN.	4 u.	gebl.
NEDERLAND, Werkel. Schuld à	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$54\frac{7}{8}$	$54\frac{7}{8}$	$55\frac{1}{16}$	55
Dito dito	3	.	$66\frac{3}{4}$	$66\frac{15}{16}$	67	$66\frac{15}{16}$
Dito dito op rese.	3	.	$66\frac{1}{2}$	$66\frac{1}{2}$	$66\frac{5}{8}$	$66\frac{9}{16}$
Dito dito	4	.	85	$84\frac{3}{4}$	$84\frac{15}{16}$	$84\frac{7}{8}$
O. I. Leening	4	.				
Amortis. Syndic.	$3\frac{1}{2}$	.	85	85		
Handel-Maatschappij	$4\frac{1}{2}$	.	103	$103\frac{1}{8}$		
Haarlemmermeer	5	.				
Aand. Rijn-Spoorweg		.				
Aand. Holl. S. W.	$4\frac{1}{2}$	.	$93\frac{1}{2}$			
BELGIË	$2\frac{1}{2}$	.				
Dito	$2\frac{1}{2}$	.				
Dito bij Rotschild	$2\frac{1}{2}$	.				
SPANJE, L. bij Ard. van 85 £	5	.	$15\frac{1}{4}$	$15\frac{1}{16}$		
Dito dito van 515 £		.	15	$15\frac{1}{8}$	$15\frac{1}{4}$	$15\frac{1}{4}$
Dito bij dito omb. st.	5	.	$14\frac{9}{16}$	$15\frac{1}{16}$		
Dito	3	.	31	$31\frac{1}{4}$		
Dito Binnenl. à 6 m.	3	.	$25\frac{5}{16}$	$25\frac{5}{16}$	$25\frac{5}{16}$	$25\frac{5}{16}$
Coupons Ardoins		.	$11\frac{3}{4}$	$12\frac{1}{2}$	$13\frac{1}{2}$	
Passive		.				
Deferred		.				
Fransche Uitgest		.				
PORTUGAL, te Londen	3	.		$25\frac{3}{4}$	26	$25\frac{3}{4}$
Dito dito	4	.	$25\frac{1}{2}$	$25\frac{3}{4}$	$26\frac{1}{4}$	$25\frac{3}{4}$
Dito Binnenl. à 1 Conto	5	.		25		
RUSL. Obl. H. 1798 en 1816	5	.	$104\frac{1}{2}$	$104\frac{1}{2}$		
Dito dito 1828 en 1829	5	.	$103\frac{1}{2}$			
Ct. b. d. 1831 en 1833	5	.	95	$95\frac{1}{4}$		
Dito bij Hope	4	.	$86\frac{1}{4}$	$86\frac{1}{2}$		
Dito bij Stieglitz en C°.	5	.	$86\frac{1}{8}$			
Cert. te Hamburg	5	.		$100\frac{1}{2}$		
Inschrijving in Assignat.	6	.				
Cert. van dito	6	.	$68\frac{1}{2}$	$68\frac{1}{2}$		
POLEN, Certific.	4	.				
Dito Aand. met Loten fl 300		/				
Dito dito fl 500		.				
AMERIKA, Phil. Bank	6	pCt				
Dito	5					
Dito Bank-Actien						

Oost., [illegible] 5 pc [illegible]; $2\frac{1}{2}$ pc $49\frac{5}{8}$, $\frac{9}{16}$, $\frac{5}{8}$; Oblig bij Goll & C°. 5 pc 99 [illegible]; [illegible] 5 pc. [illegible]; Mexico $17\frac{3}{8}$; Grenada 19, $\frac{11}{16}$.

Koers van het Geld: Beleening $4\frac{1}{2}$, 5 pCt., Prolong. 4 pCt., Wissel-Disconto 4 pCt.

ANTWERPEN, 5 Jan. Kerkelijke Staat. Oblig. 1832 à 1837 5 pCt. 96⅞. Certific. 1844, 5 pCt 92½.

Wisselkoers.

2/m. Hamburg 34⅝; Zigt dito 35; 2/m. Londen 12 02½; Zigt Londen 12.15; 3/m. Lisbon. 41; 3/m. Porto 41; 2/m Petersb. 1.85½.

INGEZONDEN STUKKEN.

De Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem en *Platon Polichinelle*.

Onlangs schreef de *Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen* de volgende prijsvraag uit:

»Waaraan moet men het toeschrijven, dat het getal »der armen in ons vaderland, in weerwil van den »staat van vrede, waarin wij verkeeren, steeds toeneemt? »Moeten de oorzaken daarvan gezocht worden in overbe- »volking, in verkeerde wijze van armenbedeeling bij ons »in gebruik, in te zware en te veel op de mindere klas- »sen drukkende belastingen, of in andere omstandighe- »den? en welke geschikte en zonder andere wigtige be- »zwaren uitvoerbare middelen zouden er zijn, om de »armoede te doen verminderen?

De maatschappij verwacht een antwoord op deze vraag, tegen 1 Januarij 1849, en dat nog wel kort, én duidelijk, én het welbeziene, van het op losse gronden gestelde juist onderscheiden. Gelukkig dat antwoorden in het Spaansch of Russisch, niet aangenomen zullen worden; het mogt er anders Spaansch of Noordsch mede afkomen, met dat lieve vraagje. In het Fransch kan men echter antwoorden, en duizend jammer, dat de schrijver van *Platon-Polichinelle* misschien geen Hollandsch kent. Wat zou die Haarlemsche maatschappij een mooi antwoord van hem krijgen! Mogelijk nog wel eene kritiek van de vraag, op den koop toe. Om de *wigtige bezwaren;* begrepen? Het is net of het Haarlemsche geleerde genootschap fijn geneusd is.

Intusschen zal het misschien niet ongepast zijn, in afwachting van het antwoord, dat de maatschappij van plan is met goud te bekroonen, als het maar *zonder andere bezwaren uitvoerbare middelen aan de hand geeft, om de armoede te doen verminderen*, een paar denkbeelden over te nemen, die de auteur van *Platon-Polichinelle* voor een jaar of wat in een klein, klein boekje mededeelde. Hoofdstuk XXVII. Derde stukje.

»De staatshuishoudkundigen mogen zich zoo veel zij willen het hoofd op hol denken, in de maatschapppij zullen er altijd gebrekkige behoeftigen zijn, die niet dan van gebedeld brood zullen kunnen leven. Ook zullen er altijd een goed getal rijke philosophen gevonden worden, die in de bedelarij eene misdaad, in de aalmoes een misbruik zullen zien. Noodzakelijk was het dus, dat de godsdienst, die bestemd is om alle rampen te leenigen, alle vooroordeelen te bestrijden, de meest verlatene leden van het menschelijk gezin onder hare bescherming nam.

»Zij heeft het er niet bij gelaten, een ellendig stuk broods voor hen te verzoeken; zij heeft gewild, dat de armen aan onze tafel konden aanzitten, en dat onze trots zich vernederde, om onder hunne lompen de kinderen des Hemelschen Vaders, onze broeders, onze deelgenooten in het eeuwige erfdeel te erkennen. Daartoe moest de bedelarij geadeld, geheiligd worden; de Godsdienst heeft dit gedaan.

»Tot menschen van een verhevener stand heeft zij gezegd: Wilt gij volmaakte navolgers worden van Hem, die, Meester van Hemel en aarde zijnde, zelf geen steen had om met het hoofd op te rusten? verkoopt dan uwe goederen, deelt er de opbrengst van, onder de armen uit, en gaat, in eene pij gehuld, aan de in de ondeugd sluimerende volken de wetten der boetvaardigheid, de verachting der bedriegelijke goederen prediken, die hen den Hemel doen vergeten. Onderwijst de onwetende jeugd, troost de ongelukkigen, bezoekt de gevangenen, snelt bij het heerschen van pest en besmettelijke ziekten, de lijders te hulp; dat geen enkele ellende aan uwe nijvere liefde ontsnappe, en breekt die heldhaftige werken slechts af, om van deur tot deur, uw dagelijksch brood te vragen, met een ootmoed als past aan menschen, die onwaardig zijn het te ontvangen.

»Op het voorbeeld van Franciscus van Assise en Dominicus, traden duizende edellieden en rijke burgers, onder de standaard der godsdienstige bedelarij en draalden niet, in de nog half barbaarsche zeden van Europa, de bewonderenswaardigste omwenteling daar te stellen. Door bloed en opvoeding met de hoogste rangen der maatschappij verbonden, door armoede met de laagste gelijk staande, geëerd en bijna gevreesd door de rijken, die zich over hunne deugden verstomden, door de kleinen geliefd, die in hen *hun's gelijken* zagen, waren zij de band, waarvan de Kerk zich bediende, om al de leden van het groote huisgezin aan haar hart te drukken, te vereenigen. De nooddruftige durfde hen te begeleiden, tot aan de poort van het paleis, en de paleisbewoner liet het zich welgevallen hen te volgen, tot het toevlugtsoord der behoeftigen.

Het was weinig, den mensch en den Christen onder het kleed der ellende te hebben vertoond, de vertegenwoordiger van Hem, die gezegd had: »Hetgeen gij den geringsten onder ulieden doet, zult gij aan mij gedaan hebben." moest ook nog aangeduid worden. Dat verheven voorregt der behoeftigheid werd plegtig erkend. Telken jare zag men in de Goede Week niet alleen de Opperpriester van de godsdienst, maar de vorsten-zelven neergeknield voor de voeten van den behoeftige, hulde brengen aan den plaatsvervanger van den God, die arm geworden was uit liefde tot ons. Eene plegtigheid van bewonderenswaardige zedelijkheid, en die alleen voldoende zou wezen, om den bovenmenschelijken oorsprong te bewijzen van de godsdienst, welke haar instelde!

Eene door hoogmoed versteende philosophie, heeft in de eer, welke men der armoede bragt, niets anders willen zien, dan eene aanmoediging tot ledigganag, en in de godsdienstige bedelarij niets anders dan de heiliging der luiheid; ellendig vooroordeel, dat verzwindt ten overstaan van de feiten der redenering.

Elders heb ik het meer gezegd: nergens zijn bedelaars talrijker, dan in die landen, waarin de wet en de opinie zamenwerken om ze te vernietigen. Het philosophische Engeland, wiens ijzeren wetten tegen de bedelarij bekend zijn, telt thans in zijne hoofdstad alleen tweemaal meer bedelaars, dan men er voor vijftig jaren, over geheel de uitgestrektheid van het monnikrijke, en aalmoesrijke Spanje aantrof. (1)

Het geheim hiervan wordt ligtelijk gevonden: dezelfde Godsdienst, welke den rijke oplegt, de armen te voeden, te herbergen en te kleeden, herinnert den armen ook aan den pligt, welke op den mensch rust, van in het zweet zijns aanschijns te leven. Onhandelbare vijandin der ledigheid, welke zij kent als de bron van alle ondeugden, herhaalt zij onophoudelijk aan den bedelaar, die werken kan, de woorden van den Apostel: »Dat hij, die weigert te werken, ook moet afzien van te eten." Nu is de bedelende religieus meer dan elk ander in staat, door zijnen maatschappelijken stand, de volbrenging van de dubbele wet, die van de liefde en van den arbeid, te bevorderen. Met door zijne woorden en door zijne voorbeelden, den overvloed met nadruk op te wekken tot geven, de behoeftigheid tot werken, doet hij de beide hoofdbronnen van het pauperisme opdroogen: de hardheid der rijken, de gevoelloosheid des armen.

»Nog onmiddelijker brengen de bedelende religieusenorden het hunne bij, tot het algemeene welzijn, volgens de oordeelkundige opmerking van een staatshuishoudkundige der voorgaande eeuw. Door zich van hunne goederen te ontdoen, om den bedelzak op te nemen, welke de godsdienst hun aanbiedt, bezorgen zij dikwijls aan verscheidenen het noodige, wat zij ontbraken, en ontnemen het aan niemand, omdat zij zich veroordeelen, om van den overvloed van anderen te leven. Wij zijn zoo talrijk, zitten zoo opeengedrongen aan den feestdisch der fortuin, dat er waarlijk reden bestaat, zich te verheugen, wanneer er een van tafel opstaat, die zich wel met onze kruimelen wil tevreden stellen.

»Wilt gij dus de gedwongen bedelarij verminderen? begunstig de godsdienstige bedelarij: dat zal welberedeneerde homiopathie van uwe zijde zijn."

Of de Haarlemsche maatschappij een antwoord, waarvan het slot luidt als boven, met goud bekroonen zou?! — Al was het immers nog zoo waar, zou het zulk een wigtig bezwaar met zich voeren! — En toch, och of men het maar eens beproeven wilde! V.

(1) De volkstellingen onder den minister d'Aranda gedaan, bewijzen het bestaan van slechts 7000 bedelaars in Spanje. Londen telt er tegenwoordig meer dan 16000.

ADVERTENTIEN.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.